

UOT:811.111.

SLƏNQLƏRİN TARİXİ İNKİŞAFI VƏ MÜASİR İNGİLİS DİLİNƏ TƏSİRİ: SOSIAL VƏ MƏDƏNİ KONTEKSTLƏRDƏ DİL DİNAMİKASI*Əzizova Könül Yavər qızı**Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti*konulaziz87@gmail.com

Xülasə: *Məqalədə slənqlərin tarixi inkişafı və müasir ingilis dilinə təsiri, yəni sosial və mədəni kontekstlərdə dil dinamikası araşdırılır.*

Məqalədə müəyyən edilir ki, slənqlər cəmiyyət və mədəniyyətlə qarşılıqlı əlaqədə formalaşır və inkişaf edir. Slənqlərin yalnız qeyri-rəsmi ünsiyyət vasitəsi deyil, həm də sosial qrupların kimliyini formalaşdıran, mədəniyyətə təsir göstərən və texnologiya ilə birlikdə daim dəyişən bir dil hadisəsi olması xüsusi olaraq vurğulanır.

Məqalədə yazılır ki, slənqlərin araşdırılması dilin sosial və mədəni yönlərinin dərk edilməsində mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Açar sözləri: slənq, dil, semantik ekvivalent, tərcümə, ədəbi dil, qeyri-ədəbi dil

Ключевые слова: сленг, язык, семантический эквивалент, перевод, литературный язык, нелитературный язык

Key words: slang, language, semantic equivalent, translation, literary language, non-literary language

İnsanların ünsiyyət qurmaq, məlumat ötürmək və sosial əlaqələr yaaratmaq üçün istifadə etdiyi əsas vasitələrdən biri olan dillər, zaman keçdikcə dəyişir, yeni sözlər və ifadələr yaranır, bəzi leksik vahidlər isə zamanla unudulur. Müəyyən sosial qruplar tərəfindən yaradılan, əsasən qeyri-rəsmi danışqda istifadə olunan slənqlərin inkişafı bu prosesin vacib hissələrindən biridir.

Dünya miqyasında ən geniş yayılmış dillərdən bir olan ingilis dilində slənqlər özünəməxsus qeyri-adiliyi ilə seçilir. Yığcam və ifadəliliyi ilə fərqlənən ingilis slənqlərinin leksikası da daim dəyişir. Slənqlər əvvəlcə kiçik qruplar - əsasən gənclər, müəyyən peşə sahibləri və qeyri-formal mühitlərdə ünsiyyət quran insanlar tərəfindən istifadə edilsə də, zaman keçdikcə daha geniş auditoriyaya yayılır. Kütləvi informasiya vasitələri, sosial media və pop mədəniyyəti (xüsusilə musiqi, filmlər və seriallar) slənqlərin yayılmasında mühüm rol oynayır. Məsələn, ABŞ-da yaranan bir slənq ifadəsi qısa müddət ərzində bütün ingilisdilli ölkələrdə istifadə oluna bilər və hətta digər dillərə nüfuz edə bilər.

Slənqlərin tarixi inkişafını araşdırarkən, onların əsasən cəmiyyətin sosial, mədəni və siyasi dəyişiklikləri ilə əlaqəli olduğunu görmək mümkündür. İlk yazılı ingilis slənqləri XVI əsrə aid mənbələrdə rast gəlinir və əsasən cinayətkar qrupların, əsgərlərin və tacirlərin öz aralarında istifadə etdiyi xüsusi sözlərdən ibarət olmuşdur (Eble, 1996). Bu dövrdə “cant” və “thieves’ cant” kimi xüsusi jarqonlar formalaşmışdı ki, bu da cinayətkarların və küçə satıcılarının ünsiyyətini asanlaşdırırdı (Green, 2016).

Slənqlər, əsasən aşağı sosial təbəqələrin dili kimi qəbul edilsə də, XVII-XVIII əsrlərdə onların istifadəsi genişlənməyə başladı. Məsələn, Francis Grose (1785) “A Classical Dictionary of the Vulgar Tongue” adlı əsərində yüzlərlə slənq ifadəsini toplayaraq onları ilk dəfə sistemli şəkildə təsnifləndirdi. Bu, slənqin yalnız qeyri-rəsmi ünsiyyət vasitəsi olmadığını, eyni zamanda cəmiyyətin leksik inkişafında mühüm rol oynadığını göstərirdi.

XIX əsrdə ingilis dilinin qloballaşması ilə əlaqədar olaraq slənqlər daha geniş yayıldı. Sənaye inqilabı dövründə işçi siniflər arasında yeni ifadələr yarandı. Məsələn, Londonda istifadə edilən “Cockney Rhyming Slang” bu dövrdə inkişaf etdi və müəyyən sosial qruplar arasında özünü ifadə etmənin bir vasitəsinə çevrildi (Partridge, 2004).

XX əsr slənqlərin kütləvi informasiya vasitələri və pop mədəniyyət vasitəsilə sürətlə yayılması ilə xarakterizə olunur. Xüsusilə İkinci dünya Müharibəsi dövründə hərbi slənqlər gündəlik danışqda yer almağa başladı. “AWOL” (Absent Without Leave – icazəsiz yoxa çıxmaq) və “snafu” (Situation

Normal: All Fouled UP - qarışıqlıq) kimi ifadələr ordudan çıxaraq ümumi danışiq dilinə daxil oldu (Adams, 2009).

1950-1960-cı illərdə hipi hərəkəti və rok musiqisi slənqlərin inkişafında mühüm rol oynadı. Bu dövrdə “cool” (dəbli, maraqlı), “groovy” (cazibədar, müsbət) kimi ifadələr populyarlaşdı. Xüsusilə caz musiqisi icmaları, afro-amerikan gəncləri və subkultural qruplar slənqlərin yaradıcı istifadəsində önəmli rol oynadı (Dalzell & Victor, 2017).

Televiziya və kino sənayesi də slənqlərin yayılmasını sürətləndirdi. Hollywood filmləri və Amerika pop mədəniyyəti sayəsində müəyyən ifadələr qısa müddət ərzində beynəlxalq arenaya çıxaraq global dil mühitinə təsir etdi (Eble, 1996).

İnternetin inkişafı və sosial şəbəkələrin geniş yayılması nəticəsində slənqlər daha da sürətlə yayıldı və yeni bir ünsiyyət formasına çevrildi. Xüsusilə, mesajlaşma tətbiqlərində və forumlarda qısaldılmış ifadələr məşhurluq qazandı. “LOL” (laugh out loud – ucadan gülmək), “BRB” (be right black – tezliklə qayıdram), “OMG” (oh my God – vay, inanılmaz!) kimi ifadələr sürətlə gündəlik istifadəyə daxil oldu (Crystal, 2008).

Bu dövrdə slənqlərin yaranma və yayılma prosesi daha global xarakter aldı. TikTok, Twitter və Instagram kimi platformalar sayəsində bir dildə yaranan slənqlər qısa müddət ərzində müxtəlif dillərə nüfuz edir. Məsələn, “yeet” (bir şeyi uzağa atmaq), “vibe check” (ab-havanı yoxlamaq) və “simp” (həddindən artıq heyranlıq göstərən şəxs) kimi ifadələr internetdə geniş yayılmışdır (McCulloch, 2019).

Bu gün slənqlər təkcə gündəlik danışiqda deyil, eyni zamanda reklam, marketinq və hətta siyasi ritorikada istifadə olunur. Korporativ brendlər gənc auditoriyanı cəlb etmək üçün slənq ifadələrindən istifadə edir, siyasətçilər isə daha səmimi və yaxın görünmək üçün populist ifadələrə müraciət edirlər (Tagliamonte, 2016).

Slənqlər təkcə qeyri-rəsmi ünsiyyət vasitəsi deyil, həm də sosial qrupların özünüifadə və indentifikasiya forması kimi müxtəlif aspektlərdən təhlil oluna bilər: sosial qrupların dili kimi slənqlərin istifadəsi, kimlik yaratma və məhdudlaşdırıcı funksiya, eləcə də onların mədəni təsirlər vasitəsilə yayılması.

Müxtəlif sosial qrupların, xüsusən də gənclərin subkultural icmaların və peşə sahələrinin öz aralarında daha sıx əlaqə qurması və qrup daxilində birliyini möhkəmləndirməsi üçün mühüm vasitədir (Eble, 1996). Bu proses dilin sosial təbəqələşməsi ilə bağlıdır və müxtəlif yaş qrupları, sosial statuslar və həyat tərzlərinə malik fərdlər arasında dil fərqliliyinin yaranmasına səbəb olur (Tagliamonte, 2016).

Məsələn, tələbələr və yeniyetmələr arasında slənqlər qeyri-rəsmi ünsiyyətdə daha çox istifadə olunur. Bəzi ifadələr xüsusi bir icmaya məxsus ola bilər və həmin icmanın üzvləri üçün daxili kod rolunu oynaya bilər. Bu, gənclər arasında ünsiyyətin daha rahat və eksklüziv olmasını təmin edir (Androustopoulos, 2003).

Peşə sahələrinin nümayəndələri peşə fəaliyyətində istifadə etdikləri xüsusi terminlər və slənqlərlə ünsiyyət qururlar. Məsələn, hərbi personal arasında “FUBAR” (Fouled Up Beyond All Recognition – tamamilə məhv olunmuş vəziyyət), həkimlər arasında isə “Code Blue” (təcili tibbi müdaxilə tələb edən vəziyyət) kimi ifadələr geniş yayılmışdır (Adams, 2009).

Slənqlər təkcə sosial integrasiyanı deyil, həm də fərqləndirmə funksiyasını yerinə yetirir. Müəyyən sosial qruplar, slənqlər vasitəsilə özlərini digərlərindən ayırmaq və fərqləndirmək imkanı əldə edirlər. Bu, xüsusilə gənclər və küçə mədəniyyəti ilə bağlı subkultural qruplarda nəzərə çarpır (Bucholtz, 2009).

Sosial statusun və qrup üzvlüyünün bir göstəricisi kimi çıxış edə bilən slənqlər yalnız müəyyən bir bölgədə və ya xüsusi bir icmada işlədilir. Məsələn, hip-hop mədəniyyətində yaranan slənqlər afro-amerikan icmalarının dilinə xas olan xüsusiyyətləri əks etdirir. “Dope” (əla, möhtəşəm), “lit” (çox yaxşı, enerjili) və “flex” (öyünmək, göstəriş eütmək) kimi ifadələr hip-hop və rep musiqisinin təsiri altında geniş yayılmışdır (Morgan, 2002).

Bundan əlavə, sosial media və internet vasitəsilə yaranan slənqlər də müəyyən qrupların indentifikasiyası üçün istifadə olunur. “Stan” (fanatik pərəstişkar), “ghosting” (birinin qəfil ünsiyyəti

kəsməsi) və “woke” (sosial problemlərə qarşı həssas insan) kimi ifadələr, müəyyən sosial və ideoloji mövqeyi əks etdirən terminlərə çevrilmişdir (McCulloch, 2019),

Mədəniyyətlərarası ünsiyyətdə slənqlərin rolu mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Qloballaşma ilə birlikdə slənqlər müxtəlif dillər və mədəniyyətlər arasında yayıla və uyğunlaşa bilər. Məsələn, Amerika ingilis dilindəki “cool” ifadəsi bir çox başqa dillərdə də eyni mənə ilə istifadə olunmağa başlamışdır. İngilis dilində yaranan “selfie” ifadəsi isə qısa müddət ərzində qlobal səviyyədə qəbul edilərək, müxtəlif dillərdə işlədilən universal terminə çevrilmişdir (Burridge & Mulder, 1998).

Digər tərəfdən, bəzi slənqlər lokal mədəniyyətlərdə fərqli mənalar daşıya bilər. Məsələn, İngiltərədə “cheers” sözü təşəkkür etmək və ya sağlıq demək üçün istifadə edildiyi halda, bəzi ölkələrdə daha rəsmi kontekstdə işlədilir. Bu tip dəyişikliklər slənqin mədəniyyətlərarası ünsiyyətdə rolunu və müxtəlif icmalar tərəfindən fərqli qəbul oluna biləcəyini göstərir (Crystal, 2008).

KİV və sosial media slənqlərin yayılmasını və populyarlaşmasını sürətləndirən əsas amillərdən biridir. Əvvəllər müəyyən bir regionda və ya sosial qrupda məhdud olan ifadələr indi internet vasitəsilə sürətlə genişlənir.

Televiziya və filmlər vasitəsilə müəyyən slənqlər kütləvi mədəniyyətin bir hissəsinə çevrilmişdir. Məsələn, Friends serialında istifadə oluna “How you doin’?” ifadəsi və ya The Simpsons çizgi filmindeki “D’oh!” nidası qısa müddətdə populyarlaşmış və gündəlik danışqda yer almışdır (Eble, 1996).

İnternetdə isə memlər, sosial media trendləri və onlayn platformalarda yaranan slənqlər daha qısa müddətdə qlobal arenaya çıxır. TikTok və Twitter kimi platformalarda “cap” (yalan), “based” (fikirlərinə sabit olan) və “simp” (həddindən artıq heyranlıq göstərən şəxs) kimi ifadələr sürətlə yayılmışdır (McCulloch, 2019).

Ənənəvi olaraq slənqlər qeyri-rəsmi ünsiyyətin bir hissəsi hesab olunsa da, bəzi slənqlər zamanla rəsmi dilə daxil ola bilər. Lüğətçilər və dil alimləri müəyyən dövrlərdə slənqlərin dilin əsas leksik fonduna keçməsinə müşahidə etmişlər. Məsələn, əvvəllər yalnız gənclər arasında istifadə edilən “Google it” ifadəsi artıq rəsmi dildə də qəbul edilir və hətta lüğətlərə daxil edilib (Tagliamonte, 2016). Eyni şəkildə, “hang out” (vaxt keçirmək) və “nerd” (dərindən biliklərə malik, lakin sosial cəhətdən aktiv olmayan insan) kimi ifadələr də gündəlik danışqdan rəsmi dilə keçmişdir. (Dalzell & Victor, 2017).

Slənqlər dilin dinamikasını və inkişafını formalaşdırən əsas elementlərdən biri kimi dilçiliyə və ünsiyyətə təsiri böyükdür. Onlar leksik sistemə yeni ifadələr əlavə edir, nitqin qeyri-rəsmi və emosional çalarlarını zənginləşdirir və müxtəlif kontekstlərdə ünsiyyətin daha çevik olmasına şərait yaradır. Dilin dəyişkənliyini əks etdirən slənqlər ünsiyyətin qeyri-formal tərəfini təşkil edərək, nitqin ekspressivliyini artırır və bəzi hallarda rəsmi dilə təsir göstərərək leksik fonda daxil olur.

Slənqlər yeni söz və ifadələrin yaranmasına, mövcud sözlərin mənalarının genişlənməsinə və ya dəyişməsinə səbəb olaraq leksik sistemə təsir edir.

Slənqlər vasitəsilə yaranan yeni sözlər (neologizmlər) bir müddət qeyri-rəsmi nitqdə istifadə olunsa da, sonradan ümumi dilə daxil ola bilər. Məsələn, “Binge-watch” – bir neçə seriyalı filmləri ardıcıl izləmək.

Slənqlər sözlərin semantikasına təsir edərək onlara yeni mənalar qazandıra bilər. Məsələn: “Sick” - ənənəvi mənada “xəstə” olsa da, slənqdə “mükəmməl, möhtəşəm” mənasında işlənir.

“Crash” - əsasən “toqquşmaq” mənasında işlədilsə də, slənqdə “qəfil yatmaq” mənasını ifadə edir.

Slənqlər akronimlər vasitəsilə sosial media və yazılı ünsiyyətdə sürətli nitqi və ünsiyyəti təmin edir:

“LOL” – Laugh Out Loud (ucadan gülmək)

“BRB” – Be Right Back (tezliklə geri qayıdacam)

“OMG” – Oh My God (Ay Allah!)

Bu cür qısaltmalar gündəlik ünsiyyətdə istifadə olunmaqla yanaşı, bəzi hallarda nitqə də daxil olur və danışq dilində işlədilir (Crystal, 2008).

Slənqlər təkcə sözlərə deyil, cümlə quruluşuna və sintaktik normalara da təsir göstərə bilər. Bu təsirlər əsasən aşağıdakı formalarda müşahidə olunur.

Elliptik strukturlar – Qeyri-formal ünsiyyətdə qramatik qaydalara tam uyğun gəlməyən ifadələr slənq kimi işlədilə bilər. Məsələn:

“Ain’t got no money” (rəsmi formada “I don’t have any money” olmalıdır).

“Wanna go?” – “Do you want to go?” ifadəsinin qısaldılmış formasıdır.

Morfoloji dəyişikliklər – Bəzi slənqlər sözlərin qısaldılması və ya yeni şəkildə vasitəsilə formalaşır.

“Chillin” – “Chilling” sözünün qısaldılmış forması.

“Gonna”, “Vanna”, “Gotta” kimi ifadələr gündəlik danışmada rəsmi olmayan strukturların ifadəsini gücləndirir (Tagliamonte, 2016).

Slənqlər ünsiyyət prosesində emosional və kontekstual məqamları ifadə etmək üçün mühüm rol oynayır. Ünsiyyət nəzəriyyəsinə əsasən slənqlər aşağıdakı məqsədlərlə istifadə edilir:

a) Nitqin ekspressivliyini artırılması

Slənqlər danışq zamanı ifadələrin daha təsirli və emosional olmasını təmin edir. Məsələn,

“That movie was lit!” – “O film çox yaxşı idi”.

“I’m dead” – “Çox gülməlidir.”

Bu tip ifadələr nitqin hissi ifadə gücünü artırır və ünsiyyəti daha canlı edir (Eble, 1996).

b) Nitqin qısaldılması və sürətlənməsi

Slənqlər vasitəsilə ifadələrin uzunluğu azalır və ünsiyyət sürətlənir. Xüsusilə sosial media və mesajlaşma tətbiqlərində bu, daha qabarıq şəkildə görünür.

“Tbh” – “To be honest”

“ICYMI” – “In case you missed it”

Bu cür qısaltmalar və slənq formaları informasiya mübadiləsinin sürətlənməsinə töhfə verir (McCulloch, 2019).

c) Sosial və mədəni kontekstin vurğulanması

Slənqlər sosial qrupların və mədəniyyətlərin özünəməxsus ifadə tərzini formalaşdırır. Məsələn, afro-amerikan ingilisində istifadə edilən “Yo” (saamlaşma) və “Homie” (dost) kimi ifadələr müəyyən mədəni kimliyi əks etdirir.

Bundan əlavə, regional slənqlər də mövcuddur. ABŞ-da “dude” ifadəsi geniş yayılmış olduğu halda, Böyük Britaniyada “mate” eyni funksiyanı yerinə yetirir (Bucholtz, 2009).

Nitq aktı nəzəriyyəsi və slənqlərin istifadəsi

Dilçilikdə nitq aktı nəzəriyyəsinə əsasən (Austin, 1962; Searle, 1975), slənqlər müxtəlif kommunikativ funksiyalar yerinə yetirir. Slənqlər aşağıdakı nitq aktlarına uyğun gəlir:

Representativ aktlar – Məlumat vermə və ifadə etmə funksiyası daşıyır.

“This party is dope!” – Bu məkan çox əladır.

Direktiv aktlar – Slənqlər vasitəsilə göstəriş və ya tövsiyə verilir.

“Hit me up later” – Sonra mənə yaz.

Ekspressive aktlar – Emosional və fərdi münasibət ifadə edən slənqlər.

“I’m so hyped for this concert!” – Konsertə görə çox həyəcanlıyam.

Deklarativ aktlar – Bəzi slənqlər situasiyanı dəyişdirən ifadələr ola bilər.

“You’re cancelled” – Sənin sosial statusun artıq bitdi.

Slənqlər dilin leksik, qramatik və üslubi inkişafına təsiri dilin yenilənməsi və zənginləşməsində mühüm rol oynayır.

Slənqlərin leksik sistemə təsiri

a) Yeni sözlərin yaranması və dilə daxil olması

Slənqlər vasitəsilə yaranan yeni sözlər adətən müəyyən bir sosial qrup daxilində populyarlaşır, daha sonra isə geniş yayılaraq rəsmi dilə daxil ola bilər. Məsələn:

“Selfie” – özünü çəkilmiş foto (2000-ci illərdə slənq olaraq başlamış, 2013-cü ildə Oxford English Dictionary-yə daxil edilmişdir).

“Ghosting” – bir şəxsin qəfil və izah vermədən ünsiyyəti dayandırması.

“Binge-watch” – fasiləsiz serial və ya film izləmək (2015-ci ildən Oxford Dictionary-də yer alıb).

Bu nümunələr göstərir ki, slənqlər təkcə məhdud bir dairədə qalmaqla yox, həm də dilin rəsmi strukturuna daxil olmaqla inkişaf etdirici rol oynayır (Crystal, 2010).

b) Əvvəlki sözlərin yeni mənalar qazanması

Slənqlərin təsiri ilə bəzi mövcud sözlər yeni mənalar qazanır. Məsələn:

“Tea” – çay mənasını verməklə yanaşı, son dövrlərdə “qeybət” və ya “maraqlı informasiya” mənasında işlədilir.

“Shade” – kölgə mənasında olsa da, slənqdə “sərt tənqid” və ya “kinayə” mənasında işlədilir.

“Sick” – “xəstə” mənasını daşısa da, müasir slənqdə “möhtəşəm” və ya “çox yaxşı” mənasında istifadə olunur.

Bu fenomen dilin semantic sahəsində dəyişikliklərə səbəb olur və müxtəlif social qruplar arasında yeni ünsiyyət vasitəsi yaradır (Eble, 1996).

2. Slənqlərin qramatikaya təsiri

Slənqlər yalnız leksik səviyyədə yox, həm də qramatik quruluşlara təsir edir. Müasir ingilis dilində xüsusilə aşağıdakı dəyişikliklər müşahidə olunur:

a) Sintaktik dəyişikliklər

Slənqlər bəzən cümlə strukturunun qeyri-standart formalaşmasına gətirib çıxarır. Məsələn:

“I ain’t got no time” – standart qramatik qaydalara əsasən ikiqat inkar səhvdir (“I don’t have time” olmalıdır), lakin danışq dilində geniş yayılmışdır.

“She be acting crazy” – African American Vernacular English (AAVE) qramatikasında davamlı hal bildirən bir forma olub, standart dildə “She is acting crazy” şəklində olmalıdır.

Bu nümunələr göstərir ki, slənqlər alternativ qramatik konstruksiyalar formalaşdıraraq ünsiyyətdə yeni nüanslar yaradır (Tagliamonte, 2016).

b) Morfoloji dəyişikliklər

Slənqlərin təsiri ilə bəzi sözlərdə morfoloji dəyişikliklər baş verir:

“Adulthood” – adult (böyük, yetkin) sözündən düzəlib və “böyük insan kimi davranmaq” mənasını daşıyır.

“Hangry” – hungry (ac) və angry (əsəbi) sözlərinin birləşməsindən yaranmışdır və “aclıq səbəbilə əsəbi olmaq” mənasında işlədilir.

“Glamping” – glamorous (elegant) və camping (düşərgə) sözlərinin birləşməsi olub, lüks kamp qurmaq mənasını verir.

Bu nümunələr slənqlərin dilin morfoloji quruluşuna təsir edərək yeni söz formalaşdırma üsullarını yaratdığını göstərir (Bucholtz, 2009).

3. Slənqlərin üslubi inkişafda rolu

Slənqlər üslubi səviyyədə dilə dinamiklik və ifadəlilik qazandırır. Onlar həm rəsmi, həm də qeyri-rəsmi nitqdə fərqli məqsədlərlə istifadə olunur.

a) Emoqonal və ekspressiv ünsiyyət vasitəsi kimi

Slənqlər insanlar arasında yaxınlıq yaratmaq və müəyyən emosional vəziyyəti ifadə etmək üçün istifadə olunur.

“OMG, this party is lit!” – həyəcan və sevinc ifadə edir.

“Bruh, you serious?” – təəccüb bildirir.

“Lowkey, I kinda like it.” – gizli bir hissi ifadə edir.

Bu nümunələr göstərir ki, slənqlər ünsiyyətə daha emosional çalarlar əlavə edir və nitqi daha canlı edir (Eckert, 2000).

Müasir reklam və media dillərində slənqlər aktiv şəkildə istifadə olunur. Brendlər gənc auditoriyaya yaxın olmaq üçün slənqlərdən istifadə edirlər.

Nike: “Just Do It” – qeyri-rəsmi, motivasiyaedici üslub.

McDonald’s: “I’m Lovin’ It” – qramatik baxımdan standart “I love it” ifadəsindən fərqli olub, daha danışq üslubuna uyğunlaşdırılmışdır.

Social media: “Swipe up for more!” – Instagram və TikTok platformalarında populyardır.

Bu nümunələr göstərir ki, slənqlər marketing və media sahəsində də təsirli vasitədir.

Slenqlər cəmiyyət və mədəniyyətlə qarşılıqlı əlaqədə formalaşır və inkişaf edir. Onlar yalnız qeyri-rəsmi ünsiyyət vasitəsi deyil, həm də sosial qrupların kimliyini formalaşdıran, mədəniyyətə təsir göstərən və texnologiya ilə birlikdə daim dəyişən bir dil hadisəsidir.

Slenqlərin araşdırılması dilin sosial və mədəni yönlərinin dərk edilməsində mühüm əhəmiyyət daşıyır. Onların gənclər dili, peşə jargonu, internet ünsiyyəti və populyar mədəniyyətə təsiri dilin inkişafının yeni istiqamətlərini müəyyənləşdirir.

Ədəbiyyat

1. Adams, M. (2009). Slang: The People's Poetry. Oxford University Press.
2. Crystal, D. (2008). Txtng: The Gr8 Db8. Oxford University Press.
3. Dalziel, T., & Victor, T. (2017). The New Partridge Dictionary of Slang and Unconventional English. Routledge.
4. Eble, C. (1996). Slang and Sociability: In-group Language Among College Students. University of North Carolina Press.
5. Green, J. (2016). Green's Dictionary of Slang. Chambers.
6. McCulloch, G. (2019). Because Internet: Understanding the New Rules of Language. Riverhead Books.
7. Tagliamonte, S. (2016). Teen Talk: The Language of Adolescents. Cambridge University Press.
8. Androutsopoulos, J. (2003). Hip-Hop Discourse and the Construction of Identity. Journal of Sociolinguistics, 7 (1), 49-63
9. Bucholtz, M. (2009). From Stance to Style: Gender, Interaction, and Indexicality in Teenage Girl Talk. Cambridge University Press.
10. Burridge, K., & Mulder, J. (1998). English in Australia and New Zealand: An Introduction to Its History, Structure and Use. Oxford University Press.
11. Margon, M. (2002). Language, Discourse and Power in African American Culture. Cambridge University Press.
12. Searle, J. (1975). Indirect Speech Acts Syntax and Semantics, 3, 59-82.
13. Crystal, D. (2010). The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge University Press.
14. Austin, J. L. (1962). How to Do things with Words. Oxford University Press.

ИСТОРИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ СЛЕНГА И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА СОВРЕМЕННЫЙ АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК: ДИНАМИКА ЯЗЫКА В СОЦИАЛЬНОМ И КУЛЬТУРНОМ КОНТЕКСТАХ

Азизова Конуль Явер кызы

Резюме

В статье рассматривается историческое развитие сленга и его влияние на современный английский язык, то есть динамика языка в социальных и культурных контекстах.

В статье подчеркивается, что сленги формируются и развиваются во взаимодействии с обществом и культурой. Особо подчеркивается, что сленги являются не только средством неформального общения, но и языковым явлением, которое формирует идентичность социальных групп, влияет на культуру и постоянно меняется вместе с технологиями.

В статье говорится, что изучение сленгов имеет большое значение для понимания социальных и культурных аспектов языка.

**THE HISTORICAL DEVELOPMENT OF SLANG AND ITS IMPACT ON MODERN
ENGLISH: LANGUAGE DYNAMICS IN SOCIAL AND CULTURAL CONTEXTS**

Azizova Konul Yavar

Summary

The article deals with the historical development of slang and its impact on modern English, that is, the dynamics of language in social and cultural contexts.

The article highlights that slangs are formed and develop in interaction with society and culture. It is especially emphasized that slangs are not only a means of informal communication, but also a linguistic phenomenon that shapes the identity of social groups, influences culture, and is constantly changing with technology.

The article writes that the study of slangs is of great importance in understanding the social and cultural aspects of language.

Rəyçi: professor Aysel İlqar qızı Məmmədbəyli

Daxil olma tarixi 04 iyun 2025 ci il